

عنوان مقاله:

الگوی فضای شخصی و فاصله های انسانی در معماری مسجد محله ها

محل انتشار:

کنفرانس معماری ایران گذشته اکنون و آینده (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

مهدی حمزه نژاد - استادیار دانشکده معماری دانشگاه علم و صنعت

نیلوفر مسعودی - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری اسلامی دانشگاه امام رضا (ع)

خلاصه مقاله:

مسجد از زمان اسلام تاکنون، از مهمترین ارکان شهر اسلامی محسوب گشته که نمودی از خلاقیت و ذوق معماران زمان خود را نیز به همراه داشته و نقش معماران همواره در پر رنگ کردن و برخورداری مردم از امکانات عبادی به مناسب ترین شیوه خود را، بر عهده داشته. همزمان با گذر تاریخ، نوع برخوردها و نیازهای انسانها با توجه به فرهنگ و بوم، دچار تغییر و تحول شد. همچنین معماری نیز با توجه به این نیازها دچار تغییراتی شد که در آن نیازهای انسان های حاضر در آن عصر مشهود می گشت. از این رو با توجه به روحیات نسل جدید و برای بهره برداری و آسایش حضور انسان ها در این فضاهای عبادی، فاکتوری چون درونگرایی و حس انزواطلبی در عبادت را مورد بررسی قرار دادیم. هدف از این مقاله دستیابی به مفاهیمی چون توجه به فضای شخصی از بعد روانشناسی بر الگوها و رفتارهای معماری در مساجد، برای جذب و ایجاد محیطی مناسب جهت ارتباط با خدا و عبادت و خلوت گزینی است. در این مقاله، شناخت و تاثیر فضای شخصی و نقش آن در معماری مساجد بررسی شده و با مطالعه منابع کتابخانه ای که گردآوری شده، از اهمیت و توجه به نقش این فضا در مساجد با توجه به نیازهای جوامع زمان حاضر در قالب عناصر بصری و با در نظر گرفتن فاکتورهای سن، جنسیت، مذهب و فرهنگ اسلامی، پرداخته است. نتایج حاصله در چارچوب روانشناسی محیطی، مبحث فضای شخصی بیان می گردد. در بخشی از این مطالعه، چهار مسجد از چهار محله مشهد به صورت تصادفی انتخاب کرده و در هر کدام از مساجد به مدت پانزده دقیقه قبل اذان و پانزده دقیقه بعد نماز، در فواصل زمانی پنج دقیقه ای، از نحوه پر شدن فضاها در مسجد، در قسمت شبستان اقایان، عکس برداری شد تا مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. طبق مطالعات برداشت شده از چند مسجد محله، چنین دریافت شد که نمازگذارانی که بصورت انفرادی در فریضه نماز شرکت می کنند، ابتدا به گوشه ها و کنار دیواره ها یا ستون ها برای نشستن و گذاردن وسایل همراه خود، مراجعه می کنند.

کلمات کلیدی:

فضای شخصی، مسجد، خلوت، روانشناسی محیط

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/750154>

